

פרשת שמות

משה והסנה איך נולד מנהיג?

בפרשה זו אנו מתמקדים בשני נושאים: הנושא הראשון הוא הנושא המרכזי בפרשה – **משה והסנה**. משה הרועה את צאן יתרו במדבר נמשך אל מראה יוצא דופן – סנה בוער ואינו אוכל, ושם מתגלה אליו האל וממנה אותו למנהיג בני ישראל במצרים. המדורים בחלק זה מתייחסים למישורים שונים בסיפור.

הנושא השני – **איך נולד מנהיג?** נובע מהנושא הראשון, המדורים "טיפה בים" ו"מערבולת" מתייחסים לסוגי מנהיגים שונים – ברשויות השלטון במדינת ישראל, ובמסורת היהודית. מדור "בועות למחשבה" פונה אל נושא המנהיגות בגובה העיניים ושואל "מי מאתנו אינו חולם להנהיג?" ונראה כי ניתן להתייחס אל המילה הנהגה במובנים שונים של הובלה, אמירה מקורית חדשה, ובכלל להיות נשמע, ומי מאיתנו לא היה רוצה להיות כזה?

עוד טיפה על הפרשנות

כשהיה משה רועה את הצאן במדבר ראה מראה מופלא - סנה העולה בלהבות, אך בניגוד לחוקי הטבע אין ענפיו כלים באש, והבעירה אינה פוסקת. נראה כי מראה זה נועד רק כדי ללכוד את תשומת לבו של משה אשר מבקש לראות "מדוע לא יבער הסנה". אך הפרשנים מנסים לתת טעם למראה עצמו. הם רואים בו מטאפורה ליחסי ישראל מצרים – לפי חזקוני ישראל הם הסנה, והמצרים הם האש שבערת בישראל אבל לא יכולה לכלות אותו. לפי הספורנו הנס הוא למעשה הישרדותו של המלאך בתוך הסנה הבוהר - המלאך מייצג את עם ישראל והאש היא עשר המכות שאינן מכלות את ישראל.

סדר במערבולת

המדור הפעם, שלא כרגיל, אינו מציג קונפליקט בין שתי דעות או תפישות, אלא הוא מידעי, ומתמקד בהבהרת ההבדלים בין תפקידי הנשיא וראש הממשלה במערכת הממשל במדינת ישראל. בעוד בארה"ב, לדוגמה, העומד בראש המדינה – הנשיא – הוא גם העומד בראש הממשלה, ואחראי על כל ההחלטות הביצועיות הגדולות (כמו יציאה למלחמה, למשל), אצלנו הנשיא - העומד בראש המדינה הוא בעל תפקיד ייצוגי בלבד. מי שאחראי על ההחלטות הביצועיות הוא ראש הממשלה. כלומר, יש פיצול פקידים. ניתן לשאול את התלמידים האם הם רואים את ההיגיון שבפיצול זה? האם זו סתם עוד משרה מיותרת, או שיש לה משמעות וסיבה? (- למשל, יתכן שאדם מסויים הוא בעל כושר ביצוע מצויין, שיודע לקרוא נכונה מערכת פוליטית, אך למרבה הצער, היכולת הייצוגית שלו נמוכה מאוד, ולהפך)

כדאי לעיין במדרש! – זהו מדרש קלאסי ומוכר המתייחס אל רגישותו של משה כרועה צאן כמעידה על מנהיגות טובה. מעניין לציין בהקשר זה כי במקרא מתואר כי גם דוד מלך ישראל היה בנערותו רועה צאן, וגם על רבי עקיבא מסופר כי עסק באותו מקצוע...

מה בפרשה

פרשת השעבוד – פרעה דאג בגלל ריבוי עם ישראל וגזר גזירות קשות כדי להחליש אותו.

לידת משה ובריחתו למדין – משה הושם בתוך תיבת גומא ביאור, ובת פרעה אימצה אותו. כשגדל הרג איש מצרי וברח למדין, שם כרת ברית עם רעואל, נשא לאשה את צפורה בתו ונולד בנו גרשום.

התגלות ה' בסנה ושליחות משה – ה' שמע את צעקת בני ישראל והחליט להושיעם. הוא התגלה למשה מתוך סנה בוער באש שאיננו אוכל, וציווה עליו לצאת בשליחותו.

חתן דמים – בדרך פגש משה את ה' שרצה להמיתו. אשתו הצילה אותו מן הסכנה במולה את בנה.

